

ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Vastuuelin: Maaseutulautakunta
Vastuhenkilö: Sirpa Laitinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on suorittaa erityislainsäädännöllä kunnan tehtäväksi määrätyt maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja lisäksi toteuttaa vapaaehtoista maaseutuelinkeinojen kehittämistyötä resurssien asettamissa rajoissa. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta. Toiminnan järjestämisestä vastaa alueellinen maaseutulautakunta.

Pyhäjärven kaupunki on maksajavirastosopimuksessa sitoutunut hoitamaan sille siirretyt maksajavirastotehtävät Euroopan unionin komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014 (ns. maksajavirastoasetuksen) mukaisesti.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN JA SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Maatilyritysten osaamisen ylläpito	Viljelijöiden kouluttaminen uuden ohjelmakauden sisältöön	Järjestetään viljelijäkoulutuksia 4 krt/ vuosi.
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	Yhteistyön lisääminen uusiutuvan energian tuotannossa toimivien sidosryhmien kanssa	Osallistuminen ko. sektorin yhteisiin tilaisuuksiin.

Strateginen tavoite 2. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Maatilyritysten määrän säilyminen	Maatilojen sukupolvenvaihdoiksi tehdään jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa. Maatilojen määrä pysyy yli 335 kpl/YTA. Lopettavien tilojen peltohehtaarit säilyvät viljelyksessä.
	Yhteistoiminta-alueen palveluiden tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti	Talousarviossa pysyminen.
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Kaupungin myöntämä kehittämismääräraha ja tuetun lomituksen avustus	Määrärahojen haku ja myöntäminen toteutuu suunnitellun palvelukuvauksen mukaisesti.
Henkilöstön jaksamisen ja osaamisen kehittäminen	Henkilöstöllä on jatkuvasti mahdollisuus kouluttautua kehittääkseen ammattitaitoaan	Osallistutaan eri ammattitaitoa ylläpitäviin koulutuksiin laaditun koulutussuunnitelman mukaisesti, minimi 6 krt/hlö.

Strateginen tavoite 3. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Yhteistyö ja vuorovaikutus	Maataloustukien maksujen oikeellisuus ja ajantasaisuus	Tukien maksuissa ei ole viivästymää Ruokaviraston aikataulusta eikä virheellisyyttä. Palaute tuenhakijoilta ja kunnilta.
	Yhteistyön tekeminen Nivalan YT-alueen kanssa	Yhteistoimintasopimuksen ehdot täyttyvät suunnitellusti.

3. PERUSTELUT

Toimivien maatilojen lukumäärän väheneminen on tasaantunut, mutta jatkuu edelleen. Tuotantomäärissä on lievää laskua ja tilojen yksikkökooko kasvaa edelleen. Yhteistoiminta-alueella on maataloustukea hakevia tiloja 342 kappaletta, joista kotieläintuotantoa on 113 tilalla. Viljelyksessä oleva peltopinta-ala on 23 069 hehtaaria (Tukisovellus/Click Sense raportit/lohkotiedot 2026). Tukipäätösten lukumäärä yhteistoiminta-alueella on 2639 kappaletta ja kuntien maatilayrityksille maksamatuen määrä on n. 19,3 milj. euroa.

Viljelystä luopuneiden tilojen maatalousmaa pyritään säilyttämään viljelyssä. Sukupolvenvaihdosten kautta tai kokonaan uutena viljelijänä on edellisen hakuajan jälkeen aloittaneita Pyhäjärvellä 3 tilalla, Haapajärvellä ja Reisjärvellä kummassakin 1 tilalla. Kuluvan ohjelmakauden tukiehdot päivittyvät hieman vuosittain ja viljelijöiden kouluttaminen on edelleen tärkeää. Maatalouden kannattavuuden heikkeneminen ja yleinen nouseva kustannuskehitys haastavat koko alkutuotantosektoria ja niiden vaikutukset tullenevat näkymään myös Pyhäjärven yhteistoiminta-alueella. Positiivista on, että tilat pyrkivät tehostamaan toimintojaan ja investoimaan kannattavuutta parantaviin toimiin.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta aiheutuva kustannus muodostuu pääosin henkilöstökuluista. Tehtävien hoitamiseksi maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella on seuraavat henkilöresurssit: Maaseutujohtaja (1 htv) ja 3 maaseutuasiamiestä (3 htv). Lisäksi on yhteistyösopimus Nivalan yhteistoiminta-alueen kanssa yhden henkilön osittaisesta työajan käytöstä. Toimielimen aiheuttama kustannus jaetaan kuntien välisen sopimuksen mukaisesti sopimuskunnille ja Pyhäjärven kaupunki laskuttaa muita sopijakuntia.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	216 114	234 645	238 000	257 900	260 000	260 000
Toimintamenot	- 216 114	- 234 645	- 238 000	- 257 900	- 260 000	- 260 000
Toimintakate (netto)	0	0	0	0	0	0

Toimintatuotot sisältävät maksut sopimuskunnilta Haapajärvi, Pyhäjärvi sekä Reisjärvi. Sopijakuntien allekirjoittamassa sopimuksessa maaseutuhallinnon tehtävien järjestämisestä kohdassa 6.2 on sovittu kuntakohtaiseksi laskutusperusteeksi kunkin kunnan edeltävän vuoden pellohehtaarit. Vuoden 2026 pellohehtaarit ovat Haapajärvi 9.196,21 (39,86 %), Pyhäjärvi 6.108,31 (26,48 %) ja Reisjärvi 7.764,19 (33,66 %), yhteensä 23 068,71 hehtaaria (Lähde: QlikSense –raportti: Vuosikooste ely- ja kuntakohtaista tietoa maataloista: Pinta-alat kasveittain). Tukihakemuksen vuonna 2026 toimittaneiden aktiivitilojen lukumäärä kunnittain, suluissa vuosi 2025: Haapajärvi 124 (125), Pyhäjärvi 108 (112) ja Reisjärvi 110 (113)

Pyhäjärven kaupungin osuus:

	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnallinen maaseudun kehittäminen						
Toimintamenot	- 73 893	- 73 798	- 73 059	- 88 350	- 89 200	- 89 200
Toimintatulot						
Toimintakate (netto)	73 893	73 798	73 059	88 350	89 200	89 200

Kunnallinen maaseudun kehittäminen sisältää Pyhäjärven kaupungin kustannusosuuden kuntien välisestä maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksesta. Määräraha sisältää varauksen sisäisistä palveluista maksettaviin kuluihin mm. vuokrat ym. ja varauksen aiemmista sopimusperäisistä eläkkeistä aiheutuviin kuluihin. Maatilojen kehittämisavustusta on maksettu maataloille hakemusten perusteella. Maatilojen talousongelmat jatkuvat ja kehittämismäärärahaa esitetään edelleen TA-vuodelle 2027.